

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27.09.1995, sp. zn. 9 To 284/95, ECLI:CZ:KSHK:1995:9.TO.284.1995.1

Číslo: 34/1998

Právní věta:

K posouzení jednání pachatele, který ve svém týdeníku uveřejňoval příspěvky čtenářů a inzeráty zaslané k uveřejnění konkurenčnímu týdeníku:

Na překážku naplnění objektivní stránky trestného činu porušování tajemství dopravovaných zpráv podle § 240 tr. zák. není skutečnost, že se pachatel dopravovaných zpráv neoprávněně zmocnil z poštovní přihrádky adresáta. Není ani podstatné, že písemnost neobsahovala údaje soukromého rázu, ale údaje, které měly být zveřejněny. Rozhodné je, že pachatel využil, popř. prozradil tajemství, o němž se dozvěděl z písemností, jež nebyly určeny jemu.

Neoprávněný prospěch ve smyslu uvedeného ustanovení může mít povahu jak majetkovou, tak i nemajetkovou.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 27.09.1995

Spisová značka: 9 To 284/95

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Porušování tajemství dopravovaných zpráv

Předpisy: 140/1961 Sb. § 240

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Hradci Králové zamítl odvolání obžalovaného L. R. a B. R. podaná proti rozsudku Okresního soudu v Náchodě ze dne 13. 7. 1995 sp. zn. 2 T 1 19/94.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem Okresního soudu v Náchodě ze dne 13. 7. 1995 sp. zn. 2 T 119/94 byl obžalovaný L. R. uznán vinným trestným činem porušování tajemství dopravovaných zpráv podle § 240 odst. 1 písm. b) tr. zák. a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvou měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu jednoho roku.

Trestná činnost obžalovaného spočívala v tom, že v době od měsíce května 1990 do 9. 1. 1991 v Rychnově nad Kněžnou zveřejnil ve svém týdeníku Listy Podorlicka příspěvky S. K. a V. Ž., inzeráty ZD Bolehošť, ZD Lukavice a firmy N+N Dobruška, které byly adresovány redakci Orlického týdeníku Rychnov nad Kněžnou a jež získal jednak v roce 1990, kdy jako zaměstnanec Orlického týdeníku měl přístup ke korespondenci, jednak v roce 1991, kdy za použití shodného klíče tyto zásilky odebral z poštovní přihrádky přidělené redakci Orlického týdeníku.

Proti tomuto rozsudku podali obžalovaný a jeho manželka odvolání, které zdůvodnili až u veřejného zasedání krajského soudu. Obžalovaný namítal, že soud prvního stupně nehodnotil důkazy v celém souhrnu, v obou redakcích pracovalo více osob, rovněž klíčů od poštovní přihrádky bylo více. Nebyl ani vyvrácen fakt, že obsah poštovní přihrádky byl technicky přístupný pouhým pootočením, stejně tak, že zásilky zde uložené propadávaly do přihrádek níže uložených. Soud se spokojil s tvrzením vedoucích poštovních pracovníků, kteří ostatně logicky svědčili ve svůj prospěch, když nemohli připustit nepořádek na svém pracovišti. Nebyl opatřen důkaz dokumentací těchto schránek, stejně tak jejich ohledání a ohledání mechanismu instalovaného signalizačního zařízení. I když měl soud k dispozici konkrétní výtisky novin, neporovnal obsah zde publikovaných článků a bez dalšího dovodil, že obžalovaný otiskl příspěvek S. K. ve svém týdeníku. Obžalovaný dále poukázal na to, že původně byla věc odložena, v tomto spise je i záznam vyšetřovatele ze dne 15. 11. 1992 o záměně adresátů poštovních zásilek doručených do poštovní schránky Orlického týdeníku. Svědek D. neměl zájem vyhovět obžalovanému v souvislosti s ukončením jeho pracovního poměru v redakci Orlického týdeníku dohodou. Obžalovaný namítal podjatost pracovníků Okresní prokuratury v Rychnově nad Kněžnou a věc pak byla předána k dozoru na Okresní prokuraturu v Náchodě. Obžalovaný tvrdil, že trestní stíhání jeho osoby bylo vedeno účelově ve snaze jej osobně poškodit.

Nebyl prokázán jeho úmysl, a to ani nepřímý, způsobit následky zmiňované v ustanovení § 240 tr. zák., ani žádné jiné. Nebyla naplněna ani objektivní stránka trestného činu, když dopravení zpráv bylo dokončeno uložením těchto písemností do poštovní schránky, kdy se zpráva bere za doručenou adresátovi. Obsah těchto dopravovaných zpráv neodpovídá požadavkům listinného tajemství. Pokud i přes uváděné okolnosti dospěje soud k závěru, že se skutek stal a jsou naplněny zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu, mělo by být dovozeno, že se jedná pouze o čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je pouze nepatrný, a proto o trestný čin nejde. Obžalovaný proto navrhl zrušení napadeného rozsudku a zproštění obžaloby.

Odvolatelka B. R. kromě skutečností uváděných již v odvolání jejího manžela uvedla, že docházelo k zaměňování titulů nově vzniklého týdeníku Listy Podorlicka a přejmenovaných okresních novin Orlický týdeník, a tím docházelo i ke zmatečnému doručování korespondence. Pošta v Rychnově nad Kněžnou vědomě poškozovala redakci Listů Podorlicka, když „spíše doručovala zásilky Orlickému týdeníku, než Listům Podorlicka“. Pracovníci pošty v Rychnově nad Kněžnou jsou podjatí. Odvolatelka pak předložila řadu dokladů, z nichž vyplývají záměny dvou regionálních titulů novin, které se týkají v převážné míře jiného, než soudem prvního stupně posuzovaného období. Příspěvek V. Ž. byl v Listech Podorlicka až 15. 11. 1991. L. R. nebylo prokázáno, že byl přistižen, jak vybírá poštu z poštovní přihrádky Orlického týdeníku. Okresní prokuratura v Náchodě pokračovala v nezměněném postupu, aniž by vzala v úvahu námitky obžalovaného, týkající se mimo jiné nepřiměřeného postupu policie ČR ve věci získá ní znaleckého posudku z oboru psychiatrie. Rovněž odvolatelka žádá, aby její manžel byl obžaloby zproštěn.

Krajský soud ve smyslu § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal napadený rozsudek i řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k tomuto závěru:

Skutková zjištění učiněná v napadeném rozsudku jsou správná a úplná, neboť odpovídají všem v hlavním líčení provedeným důkazům. Okresní soud velice pečlivě v odůvodnění rozsudku uvedl jednotlivé provedené důkazy a podrobně se zabýval i jejich zhodnocením. Krajský soud v postupu

soudu prvního stupně pochybení neshledal, ztotožnil se se zhodnocením věci tak, jak je učiněno v napadeném rozsudku. K námitkám obžalovaného a jeho manželky pak dodává:

Byly hodnoceny všechny důkazy a ne pouze ty, které svědčily v neprospěch obžalovaného, jak je namítáno v podaných odvoláních. Především je nutno poznamenat, že do výroku o vině byly zahrnuty pouze ty případy, kde příspěvky nebo inzeráty byly jednoznačně adresovány Orlickému týdeníku a nebyly zahrnuty ty případy, kde název listu byl jakýmkoliv způsobem zkomolen. V těchto případech se tedy obžalovaný nemohl ani domnívat, že by šlo o zásilky adresované omylem redakci jiné, než byly Listy Podorlicka. Z výpovědi obžalovaného uvedené ve spisu vyplývá, že v polovině roku 1990 založil vlastní noviny s názvem Listy Podorlicka a od začátku roku 1991 pracuje výhradně pro tento týdeník, od dubna 1992 pod a. s. PN Press v Hradci Králové. Toto krajský soud uvádí proto, že obžalovaný namítl, že od května 1990 až do 6. 6. 1991 nebyl vydavatelem ani majitelem zmíněného týdeníku, a proto nemohl zveřejnit uvedené inzeráty ani články ve svém týdeníku. Také svědkyně B. R. uváděla, že v roce 1990 Listy Podorlicka připravovali pouze s manželem a od 1. 1. 1991 pracovali pod firmou Gennex Praha. Z výše uvedených okolností je tedy patrné, že obžalovaný byl hlavní osobou při vydávání Listů Podorlicka. I kdyby poštovní přihrádku vybíral jiný pracovník, v žádném případě neměly být písemnosti přesně adresované Orlickému týdeníku v Listech Podorlicka otvírány a poté zveřejňovány. Jak vyplývá z důkazů v hlavním líčení provedených, poštovní přihrádky obou listů nebyly pod sebou a nemohlo tedy docházet k propadávání zásilek z přihrádky Orlického týdeníku do přihrádky Listů Podorlicka. Když by poštovní přihrádku otevřel někdo pouhým pootočením a vybral tak poštu adresovanou Orlickému týdeníku, nemohly by pak příspěvky nebo inzeráty být otištěny v Listech Podorlicka. Z výpovědi svědka J. Č. je pak zřejmé, že instaloval do schránky č. 77 signalizační zařízení a vysvětlil také, na jakém principu pracovalo. Proto krajský soud nepovažuje požadavek obžalovaného na opatření dokumentace těchto schránek a ohledání mechanismu signalizačního zařízení za nezbytný. Odvolatelé dále namítali, že skutečnosti týkající se života Ing. A. J. věděli od svědkyně B. K., neboť s touto se znali již dlouhou dobu. Tato svědkyně však jak v přípravném řízení, tak v hlavním líčení výslovně uvedla, že v Listech Podorlicka vyšel její příspěvek adresovaný Orlickému týdeníku v úplném znění tak, jak ho podala. Je skuteností, že ve spise je založen i záznam ze dne 15. 1. 1992 o záměně zásilek v poštovních schránkách na poště v Rychnově nad Kněžnou. Tyto záměny jsou patrné i z dokladů, které předložila odvolatelka ve veřejném zasedání krajského soudu. Přesto odvolací soud nepřisvědčil námitkám odvolatelů, že k těmto záměnám docházelo ze strany pošty i ohledně zásilek Listů Podorlicka a Orlického týdeníku v kritické době, tj. do 9. 11. 1991. Jak totiž vyplývá ze svědeckých výpovědí svědka C. D. a svědka D. B., vztahy mezi pracovníky pošty v Rychnově nad Kněžnou a redaktorem Orlického týdeníku byly napjaté, když v Orlickém týdeníku zjišťovali, že pošta jim adresovaná je doručována do Listů Podorlicka, svědek C. D. si opakovaně na pracovníky pošty stěžoval a vedoucí pošty proto činil opakovaná opatření k tomu, aby k záměnám doručovaných zásilek oběma redakcím nedocházelo, což bylo i kontrolováno. I přes tato opatření však bylo zjištěno, že písemnosti adresované Orlickému týdeníku jsou otiskovány v Listech Podorlicka. Většina dokladů svědčících o záměnách v doručování zásilek poštou v Rychnově nad Kněžnou se pak týká období, které není předmětem obžaloby.

Jak již bylo výše uvedeno, i pokud se redakci Listů Podorlicka k nim neadresované zásilky jakýmkoli způsobem dostaly, nemohli je pracovníci redakce otevřít, zveřejnit a za zveřejnění fakturovat. Na tom nemůže nic změnit ani ta skutečnost, že svědek C. D. nevyhověl obžalovanému v souvislosti s ukončením jeho pracovního poměru v redakci Orlického týdeníku dohodou. K dohodě je nutný souhlas nejen pracovníka, ale i zaměstnavatele, a pokud tedy obžalovaný chtěl v redakci Orlického týdeníku přestat pracovat, měl dát řádnou výpověď a nepožadovat skončení pracovního poměru během několika dnů.

Krajský soud neuznal za oprávněnou námitku obžalovaného, že nebyla naplněna ani objektivní stránka trestného činu, když dopravení zpráv bylo dokončeno uložením písemností do poštovní

příhrádky, kdy se zpráva bere za doručenou adresátovi. Z hlediska naplnění znaků trestného činu porušování tajemství dopravovaných zpráv podle § 240 tr. zák. je podstatné, že zpráva nebyla z poštovní příhrádky ještě převzata adresátem a tedy její dopravení ve smyslu této skutkové podstaty a jejího systematického zařazení v trestním zákoně ještě nebylo dokončeno. Není rozhodující, že z hlediska pošty podle poštovního řádu (vyhl. č. 78/1989 Sb., ve znění pozdějších předpisů) je zásilka považována za doručenou již uložením do odevzdačního místa, kterým je i poštovní příhrádka. Dále je podstatné pro posouzení věci, že bylo využito tajemství, o němž se obžalovaný uvedeným způsobem dozvěděl z písemností, které nebyly určeny jemu, resp. jeho redakci. Pro naplnění skutkové podstaty trestného činu podle § 240 tr. zák. není přitom významné, zda písemnost obsahovala údaje soukromého rázu, nebo údaje, které měly být zveřejněny.

Krajský soud neshledal také důvodnou námitku odvolatelů, že jejich jednání nebylo vykonáno v úmyslu způsobit jinému škodu, nebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch. Listy Podorlicka, jak vyplývá z výpovědi svědků, měly zpočátku malý náklad, nebyly u lidí tolik známy, kdežto Orlický týdeník byl u veřejnosti rozšířen. Obžalovaný se tedy svým počínáním snažil získat i příspěvky dopisovatelů a zejména pak inzeráty, aby mohl za jejich zveřejnění od inzerentů požadovat odměnu. Správně okresní soud konstatoval, že neoprávněný prospěch může mít povahu jak majetkovou, tak i nemajetkovou. Jestliže je odvolatelkou namítáno, že příspěvek V. Ž. byl uveřejněn až 15. 11. 1991, nemá to pro posouzení věci význam, neboť z výpovědi svědka V. Ž. vyplývá, že příspěvek do redakce Orlického týdeníku zaslal v posledním týdnu měsíce října 1991 a byl tedy dán do poštovní příhrádky ještě dříve, než byl obžalovaný u příhrádky dne 9. 11. 1991 přistižen. I když obžalovaný byl u příhrádky přistižen a pracovnice pošty obžalovaného přímo neviděla schránku otvírat, je nepochybné a vyplývá to i z výpovědi obžalovaného, že to byl on, kdo schránku otevřel. Obžalovaný to sice zdůvodňoval tím, že pouze zkoušel klíček, avšak nelze přehlédnout tu skutečnost, že po této události již nedocházelo k tomu, že by se písemnosti adresované Orlickému týdeníku ztrácely a byly pak zveřejňovány v Listech Podorlicka. Nelze uzavřít, že by přípravné řízení bylo prováděno způsobem odporujícím zákonu, když bylo vyhověno žádosti obžalovaného, aby věc byla odejmuta z dozoru Okresní prokuratury v Rychnově nad Kněžnou a přikázána Okresní prokuratuře v Náchodě. Odvolatelka také předložila vyjádření státní zástupkyně v Náchodě, ze kterého však nevyplývá, že by obžalovaný byl předvolán ke znalci na základě nepravomocného rozhodnutí.

Jak již bylo výše uvedeno, všechny znaky skutkové podstaty trestného činu porušování tajemství dopravovaných zpráv podle § 240 odst. 1 písm. b) tr. zák. byly naplněny. Krajský soud shodně se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že je dán i materiální znak trestného činu. Nebylo totiž možno přehlédnout, že k prozrazení listovního tajemství nedošlo jen v jednom případě, ale opakovaně a pachatel tak činil po dlouhou dobu.

Při rozhodování o ukládání trestu bylo dostatečně přihlédnuto k tomu, že obžalovaný nebyl dosud soudně trestán, kladně vyznělo hodnocení jeho osoby z místa bydliště i pracoviště. Proto mu byl uložen pouze velmi mírný podmíněně odložený trest odnětí svobody, který vystihuje dostatečně všechna kritéria pro ukládání trestu rozhodná tak, jak má na mysli ustanovení § 23 a § 31 odst. 1 tr. zák.

Protože v postupu soudu prvního stupně nebylo shledáno pochybení, byla obě podaná odvolání jako nedůvodná zamítnuta.